

Veiligheid staat in de Bijbel

NIEUWS BOUWKWALITEIT BOUWKWALITEIT BOUWPLAATSVEILIGHEID DAKEN
OPINIE STEIGER BOUWVEILIGHEID

Eerste publicatie op 1 mei 2023

Dr.ir. Shahid Suddle – zelfstandig adviseur veiligheid bij SSCM bv | Regievoerder
Veiligheid bij De Veiligheidsregisseur

In de Bijbel – vers 8 van Deuteronomium 22 – staat: ‘Als je een nieuw huis bouwt, moet je rond het platte dak een hek maken, zodat het niet jouw schuld is als er iemand van het dak afvalt en sterft. Een inspiratiebron voor (niet-)gelovige opdrachtgevers, toekomstige ontwerpers en verzekeraars die serieus met veilig werken (op hoogte) willen omgaan.’

Het is altijd leuk om iets over veiligheid te ontdekken in een oud en/of een heilig boek. In mijn geval is dat de Bijbel. In mijn zoektocht heb ik eerder de wet 229 van de Codex van Hammurabi-Babylonië die rond 1755 voor Christus is opgesteld en die belangrijke wetten in het Babylonisch Rijk van die tijd golden, bestudeerd. Deze wet 229 van Hammurabi bevat: ‘Heeft een bouwmeester een huis gebouwd dat instort, en de bewoner wordt daarbij gedood, dan zal die bouwmeester gedood worden. Wordt de zoon van de bewoner gedood, dan zal de zoon van de bouwmeester gedood worden.’

Terug naar de Bijbel. Ja, vers 8 (...) is concreter dan wet 229 van Hammurabi. En zelfs zo concreet dat het verschillende onderwerpen in één zin behandelt: vanuit het perspectief van een veiligheidskundige, organisatiekundige, bouwkundige, verzekeraar, opdrachtgever en een civiel ingenieur die de levenscyclus van een bouwwerk hoog in het vaandel heeft staan. Naar mijn idee is vers 8 (...) een prachtig voorbeeld van veiligheidsgeïntegreerd ontwerpen en een inspiratie voor velen. Persoonlijk kreeg ik kippenvel toen ik las dat fysieke veiligheid in de religie en het heilige boek al een centrale plaats innam. Voor die tijd is dat bijzonder! Daar zou je anno 2023 toch meer mee kunnen?

A low-angle photograph of a construction worker wearing a bright orange safety suit and a blue hood. The worker is positioned on a complex metal structure, possibly a crane or scaffolding, and is using a tool to work on a joint. The background is a dramatic, cloudy sky. The text "Laten we deze verschillende perspectieven van vers 8 eens één voor één ontleden..." is overlaid on the image in white, bold, sans-serif font.

Laten we deze verschillende perspectieven van vers 8 eens één voor één ontleden...

Veiligheidskundig: het grootste veiligheidsrisico tijdens gebruiks-, beheer- en onderhoudsfase – veilig werken (op hoogte) – wordt aangekaart en vervolgens geëlimineerd door een mitigerende maatregel, ‘een hek’ (veiligheidsgeïntegreerd ontwerpen). Het wegnemen van het veiligheidsrisico met een ontwerptechnische maatregel is de hoogste en het effectiefste in rang binnen de zgn. arbeidshygiënische strategie! De gebruiker of het onderhoudspersoneel lopen nauwelijks risico op doordat er een hek staat op een plat dak. Overigens kan een plat dak ook een deel van die maatregel zijn. De kans is eenmaal groter om van een schuin dak te vallen dan van een plat dak.

Bouwkundig: de maatregel geldt blijkbaar een nieuwbouwwoning met een plat dak

Organisatorisch: om vers 8 (...) in de praktijk te brengen dien je veiligheid te organiseren. Als je (eigenaar of opdrachtgever van de woning) een woning bouwt dient opdrachtgever de maatregel te treffen dan heeft opdrachtgever er alles aan gedaan om het veiligheidsrisico weg te nemen én bestaat desalniettemin altijd een (kleine) kans dat het alsnog mis kan gaan. Maar dan is het in ieder geval niet de schuld van de opdrachtgever als er onverhoopt iemand van het dak afvalt en sterft.

De rol en verantwoordelijkheid van een opdrachtgever:
Houd aan de voorkant rekening met veiligheid en de beheersmaatregel voor gebruiker of het onderhoudspersoneel tijdens gebruiks-, beheer- en onderhoudsfase (de levenscyclus van een bouwwerk).

Verzekeringstechnisch: duidelijkheid over wie aansprakelijk is als het onverhoopt misgaat. Ofwel het gaat in op de schuldvraag en het restrisico(profiel) van het hek en plat dak.

Vers 8 (...) laat zien dat veiligheid tijdens gebruik, beheer en onderhoud niet vanzelfsprekend is, doch ontzettend belangrijk bij het (ver)bouwen van een bouwwerk. Het organiseren van en rekening houden met de veiligheid in de bedenkfase bepaalt in belangrijke mate de veiligheid tijdens de bouw- en beheerfase. Dat betekent dat toekomstige ontwerpers – vaak architecten, bouwkundigen of civiel ingenieurs – het vak veiligheid zich eigen moeten maken. Niet alleen op technisch of bouwkundig vlak, maar ook vanuit organisatorisch perspectief is veel te winnen. Tijd voor brancheorganisaties, opdrachtgevers, opdrachtnemers, universiteiten om hierover na te denken.